

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

PUBLISHED SINCE 1944

5

SEPTEMBER – OCTOBER 2021

ALMATY, NAS RK

NAS RK is pleased to announce that Bulletin of NAS RK scientific journal has been accepted for indexing in the Emerging Sources Citation Index, a new edition of Web of Science. Content in this index is under consideration by Clarivate Analytics to be accepted in the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index, and the Arts & Humanities Citation Index. The quality and depth of content Web of Science offers to researchers, authors, publishers, and institutions sets it apart from other research databases. The inclusion of Bulletin of NAS RK in the Emerging Sources Citation Index demonstrates our dedication to providing the most relevant and influential multidiscipline content to our community.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы «ҚР ҰҒА Хабаршысы» ғылыми журналының Web of Science-тің жаңаланған нұсқасы Emerging Sources Citation Index-те индекстелуге қабылданғанын хабарлайды. Бұл индекстелу барысында Clarivate Analytics компаниясы журналды одан әрі the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index және the Arts & Humanities Citation Index-ке қабылдау мәселесін қарастыруда. Web of Science зерттеушілер, авторлар, баспашылар мен мекемелерге контент тереңдігі мен сапасын ұсынады. ҚР ҰҒА Хабаршысының Emerging Sources Citation Index-ке енуі біздің қоғамдастық үшін ең өзекті және беделді мультидисциплинарлы контентке адалдығымызды білдіреді.

НАН РК сообщает, что научный журнал «Вестник НАН РК» был принят для индексирования в Emerging Sources Citation Index, обновленной версии Web of Science. Содержание в этом индексировании находится в стадии рассмотрения компанией Clarivate Analytics для дальнейшего принятия журнала в the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index и the Arts & Humanities Citation Index. Web of Science предлагает качество и глубину контента для исследователей, авторов, издателей и учреждений. Включение Вестника НАН РК в Emerging Sources Citation Index демонстрирует нашу приверженность к наиболее актуальному и влиятельному мультидисциплинарному контенту для нашего сообщества.

Бас редактор:

ҚОЙГЕЛДИЕВ Мәмбет Құлжабайұлы (бас редактор), тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 3

Редакция алқасы:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы (бас редактордың орынбасары), филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Патетре, Ph.D (археология), Нью-Йорк университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ) Н = 19

БАНАС Йозеф, әлеуметтану ғылымдарының докторы, Жешув технологиялық университетінің профессоры (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Украинаның еңбек сіңірген ғылым және техника қайраткері, «Киев-Могила академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Төлегенқызы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Нархоз Университеті (Алматы, Қазақстан) Н = 3

ИСМАҒҰЛОВ Оразақ Исмағұлұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 6

ӘБЖАНОВ Ханкелді Махмұтұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хұсайынұлы, саясаттану ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, Философия, саясаттану және дінтану институтының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ТАЙМАҒАМБЕТОВ Жакен Қожахметұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

СҮЛЕЙМЕНОВ Майдан Күнтуарұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нұрсарыұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

ҚОЖАМЖАРОВА Дариякул Пернешқызы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауыржан Әбішұлы, тарих ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

НУРҚАТОВА Ляззат Төлегенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ресей білім академиясының академигі (Мәскеу қ.), Педагогикалық білім беруді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, педагогика кафедрасының меңгерушісі, К.Г. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және басқару университетінің Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар және технологиялар факультетінің деканы (Мәскеу, Ресей) Н = 34

ДИБО Анна Владимировна, филология ғылымдарының докторы, РҒА корреспондент-мүшесі, РҒА Тіл білімі институтының Орал-алтай тілдері бөлімінің меңгерушісі (Мәскеу, Ресей) Н = 3

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген № 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2021

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

Главный редактор:

КОЙГЕЛЬДИЕВ Мамбет Кулжабаевич (главный редактор), доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 3

Редакционная коллегия:

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханулы (заместитель главного редактора), доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Пэтрэ, доктор философии (Ph.D, археология), профессор Нью-Йоркского университета (Нью-Йорк, США) Н = 19

БАНАС Йозеф, доктор социологических наук, профессор Жешувского технологического университета (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Тулегеновна, доктор экономических наук, профессор, Университет Нархоз (Алматы, Казахстан) Н = 3

ИСМАГУЛОВ Оразак Исмагулович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 6

АБЖАНОВ Ханкелди Махматович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хусаинович, доктор политических наук, член-корреспондент НАН РК, директор Института философии, политологии и религии (Алматы, Казахстан) Н = 1

ТАЙМАГАМБЕТОВ Жакен Кожаметович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

СУЛЕЙМЕНОВ Майдан Кунтуарович, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нурсариевич, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

КОЖАМЖАРОВА Дариякуль Пернешевна, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауржан Абишевич, доктор исторических наук, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукеновна, доктор социологических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омирбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

НУРКАТОВА Лязгат Толегеновна, доктор социологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, академик Российской академии образования (г. Москва), директор Центра развития педагогического образования (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики, декан факультета Социально-гуманитарных наук и технологий Московского государственного университета технологий и управления имени К.Г. Разумовского (Москва, Россия) Н = 34

ДЫБО Анна Владимировна, доктор филологических наук, член-корреспондент РАН, заведующий отделом урало-алтайских языков Института языкознания РАН (Москва, Россия) Н = 3

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы). Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № 16895-Ж, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2021

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

Editor in chief

KOIGELDIEV Mambet Kulzhabaevich (Editor-in-Chief), Doctor of History, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 3

Editorial board:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanuly (Deputy Editor-in-Chief), Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 4

MATYZHANOV Kenzhakhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SAPARBAYEV Abdizhappar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

JOVICA Radu Petre, Ph.D, History, Archeology, Professor, New York University (New York, USA) H = 19

BANAS Joseph, Doctor of Social science, Professor, Rzeszow University of Technology (Rzeszow, Poland) H = 26

LUKYANENKO Irina, doctor of economics, professor, honored worker of Science and Technology of Ukraine, head of the department of the National University «Kyiv-Mohyla Academy» (Kiev, Ukraine) H = 2

MAKULOVA Aymzhan Tulegenovna, doctor of economics, professor, Narkhoz University (Almaty, Kazakhstan) H = 3

ISSMAGULOV Orazak Issmagulovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 6

ABZHANOV Khankeldi Makhmutovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 4

BIZHANOV Akhan Khusainovich, Doctor of Political Sciences, Corresponding Member of NAS RK, Director of the Institute of Philosophy, Political Science and Religion (Almaty, Kazakhstan) H = 1

TAIMAGAMBETOV Zhaken Kozhakhmetovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

SULEYMENOV Maidan Kuntuarovich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SABIKENOV Salakhiden Nursarievich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

KOZHAMZHAROVA Dariyakul Perneshevna, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

BAITANAIEV Baurzhan Abishevich, Doctor of Historical Sciences, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

BAZARBAYEVA Zeinep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHAUKENOVA Zarema, Doctor of Sociology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

DZHOLDASBEKOVA Bayan Umirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK H = 2

NURKATOVA Lyazzat Tolegenovna, Doctor of Social Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan (Almaty, Kazakhstan) H = 1

ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, academician of the Russian Academy of Education (Moscow), Director of the Center for the Development of Pedagogical Education (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHISHOV Sergey, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy, Dean of the Faculty of Social Sciences and Humanities and Technologies of the Razumovsky Moscow State University of Technologies and Management (Moscow, Russia) H = 34

DYBO Anna Vladimirovna, Doctor of Philology, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences, Head of the Department of Ural-Altai Languages of the Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences (Moscow, Russia) H = 3

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan No. 16895-Ж, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

ҚҰҚЫҚТАНУ - ЮРИСПРУДЕНЦИЯ - LAW

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ISSN 1991-3494

Volume 5, Number 393 (2021), 146 – 154

<https://doi.org/10.32014/2021.2518-1467.177>

UDC 618.39

Antonyan E.A.¹, Atagimova E.I.²

¹Federal State Budgetary Educational Institution of Higher Education “Moscow State Law University named after O.E. Kutafina”, Russia Moscow;

²Federal Budgetary Institution “Scientific Center for Legal Information under the Ministry of Justice of the Russian Federation”, Russia, Moscow.

E-mail: atagimova75@mail.ru

DETERMINANTS OF PERSONALITY DEVELOPMENT: INTRAUTERINE (PRENATAL) PERIOD. ON THE QUESTION OF THE INFLUENCE OF THE PERINATAL PERIOD ON THE MENTAL DEVELOPMENT OF THE INDIVIDUAL^{1*}

Abstract. In the article, the authors analyze the results of numerous studies in the field of perinatal psychology, indicating the importance of the prenatal period in the formation of the human psyche. Also, the authors of the publication, for the first time, substantiate arguments about the direct influence of factors acting on a child in the perinatal period of development on the entire subsequent dynamics of his mental and personal development. In particular, a hypothesis is argued about the existing connection between the unwillingness of having a child and antisocial behavior in adolescence.

In the work, it is noted that the knowledge obtained as a result of research in the sphere of influence of the perinatal period on the formation of a person’s personality is of practical use in that at the prenatal stage of life they provide an opportunity to determine psychosomatic disorders in an infant that can complicate his life, and, if necessary, take preventive measures aimed at improving the mental health of pregnant women.

Also, there is every reason to support scientists in their assertion that the presented observations seem to be very important for criminological research. With serious arguments, the authors of the study note that among those convicted of murder and causing grievous bodily harm, there are many who are characterized by a state of tension, often close to paranoid.

The findings of the researchers presented in the work give every reason to assert that the inappropriate behavior of the mother in the prenatal period, her emotional reactions to stress, which our life is saturated with, are the cause of not only a huge number of such postpartum conditions of the child as neuroses, anxiety, various allergies, mental retardation or other forms of pathology, but can also have criminologically significant consequences. This tension is often promoted by the commission of violent actions, that is, such states are one of the essential elements of the internal psychological mechanism of criminal behavior”.

The authors come to the conclusion that the study of the factors acting on the child during the perinatal period of development is a necessary prerequisite for understanding the reasons leading to the formation of deviant behavior in him in later life.

Key words: perinatal development, intrauterine development, perinatal psychology, personality formation, mental development of personality, antisocial behavior, a threat to the life of an unborn child, abortion, behavior of a woman during the period of bearing a child.

Introduction. The knowledge accumulated in recent decades about the peculiarities of mental development before birth makes it possible to judge that it was during this period that the foundations of the health of the future generation were laid.

Personal development occurs throughout life under the influence of many external and internal determinants. External, or environmental determinants, include: belonging of an individual to a particular culture, socio-economic class and unique environment for each family.

¹ The study was carried out with the financial support of the Russian Foundation for Basic Research within the framework of the scientific project No. 19-011-00752 "City as a territory of security: man, society, power".

Internal determinants include genetic, biological and physiological factors. The many changes that accompany personality development – physical, social, intellectual, emotional, moral, etc. - show how complex the problem of human development is [29, c.21].

Thus, the study of any personality is to understand it as a holistic formation, as a unity of all properties and qualities, reflecting the relationship and interdependence of the personality and the social environment in which this person lives and is brought up and in which he manifests himself.

Undoubtedly, the conclusions of the researchers are correct that the influence of the family environment is of paramount importance in the formation of personality. With the birth of a child, a great responsibility falls on the family. The main function is the upbringing of the child, his successful socialization in accordance with the norms of society. It is in the family that his communication skills and culture of behavior are formed. Of particular importance is the form of parenting behavior, beliefs and goals. Parents serve as role models and, through their own actions, have an impact on children that persists throughout their later life [5].

A favorable microclimate in the family is the basis of mental health and full psychological development of the individual. Unfortunately, families do not always fulfill their functions. In such cases, the problem of the asocial role of the family arises.

Asocial families are not able to provide their members with safety, the necessary living conditions and mutual assistance, in such family's moral values are incorrectly presented. In asocial families, systematic drunkenness prevails, often a joint father and mother, a depraved lifestyle of parents, sometimes with the involvement of children. In such families, the main responsibilities of the subject of educational activity are grossly neglected, expressed in the application of unacceptable (in legal and moral terms) methods of education and treatment to the child and including all types of mental, physical and sexual abuse of children. Intra-family relationships are built in such a way that they bring significant harm to the spiritual and physical development of the child. Of course, violent actions leave an imprint on his entire future life [4], as a result, cruelty is formed and cultivated in the child and in society as a whole, and this stereotype, as a rule, is reproduced in subsequent generations [29].

The problem of the relationship between parent and child, as the main factor in understanding the problem of personality development, is extremely significant both in theoretical and practical aspects and continues to remain relevant to this day. In this regard, special attention in the scientific literature is paid to the factors influencing the mental development of the individual at all stages of his growing up. In recent years, researchers have focused on the problems of early childhood, when the foundation of physical, mental and moral health is being laid [16].

Materials and methods. Special attention of many scientists around the world is drawn to the issues of the influence of the perinatal period on the mental development of the individual. The researchers have established evidence of the legitimacy of the existence of prenatal psychology, which is based on anatomical, physiological, psychological and sociological arguments [10]. Reasoned arguments about the direct influence of factors acting on the child in the perinatal period of life, on his psychological characteristics in the future are presented [22].

Prenatal and perinatal psychology is a relatively new science in modern terms about the mental and psychological life of an unborn child or a newly born child, in other words, this science is designed to establish and explain the subtle mechanisms of mental life in the prenatal phase, as well as the process of receiving information from the mother, and through her - and from the world around, fixing this information in the memory of an unborn child and its influence on the entire subsequent life of the individual [15, 17].

From the point of view of perinatal psychologists, the perinatal period includes the entire prenatal period, the birth itself and a certain period of time after birth. The subject of research of perinatal psychologists is the mental processes associated with conception, as well as those occurring in the indicated periods. The selection of this age period occurred in the 60s. XX century, was caused by its great importance for the physical, neuropsychic and intellectual development of the child [18, p.83].

The importance of the perinatal period in the formation of personality was noted in their works by such foreign and domestic researchers as G.Kh. Graber, F. Grineacre, N. Fodor, O. Rank, V.R. Emerson, S. Grof, F. Lake, A. Hunter, H. Krenz, T. Verney, A. Bertin, D. Blum, N.I. Borovikova, I.V. Dobryakov, N.V. Malyutin, A.I. Zakharov, M.E. Lanzburg, N.P. Kovalenko, M.E. Komova, V.M. Livshits, G.G. Filippova and others.

Results. An analysis of scientific literature allows us to state that the child during the period of prenatal state perceives the world through the mother's organism, since the two organisms of the mother and the child begin to live a common life. In other words, they have everything in common. Everything that happens to the mother affects the child and everything that happens to the child affects the mother. According to many

scientists, the physical and mental health of a child, as well as the characteristics of his behavior, to a certain extent depend on various factors acting on him during the period of intrauterine life [3, p.117].

These factors include, among other things, factors imprisoned within the family awaiting the birth of a baby, for example, living conditions and financial situation of future parents, emotional atmosphere and sensory experiences, including the mother's desire or not the desire to have a child, the state of somatic health of the father and mother, the presence of bad habits among parents and so on.

All this predetermines the success of the prenatal period [22]. From the early stages of fetal formation, "the embryo comes under the influence of the external environment, transmitted first through the maternal organism, and then acting directly" [25, p.73]. Being an extremely sensitive creature, the child in the prenatal state retains many impressions in his brain [10].

The conclusions of the researchers give reason to assert that the inappropriate behavior of the mother in the prenatal period, her emotional reactions to the stresses with which our life is saturated, are the reason not only for a huge number of such postpartum conditions of the child as neuroses, anxiety, various allergies, mental retardation or other forms of pathology, but can also have criminologically significant consequences [3, 11, 13].

Emotions of a mother, notes T. Verney in his study "The Secret Life of a Child Before His Birth," leave a deep imprint on the psyche of a child, therefore their trace so strongly affects him in later life [1]. The quality of a woman's relationship with her husband or partner: whether she feels protected and happy, or, conversely, these relationships bring her a feeling of loneliness and threat - is crucial for her child, the author notes in the work. At the same time, the researcher comes to the conclusion that "although the external circumstances that cause the state of stress affect the condition of a pregnant woman, her feelings for her unborn child are still more important.

Mothers who are unhappy, depressed or unsure of their love for a child give birth to children more susceptible to neuroses, since their personality was formed in an atmosphere of fear and anxiety. The psychological experiments presented in the book convincingly show that it is the love of the mother for the child that plays the main role. The child feels not only the general mood of the mother, but also very sensitive to how she relates to her pregnancy. If the child feels love, then "it forms something like a shield that can reduce and in some cases neutralize the influence of external factors". Other authors give similar reasoning. Mother and child, noted A.S. Batuev and L.V. Sokolov, represent a single neurohumoral organism and each of them equally suffers from the adverse influence of the external world, which is recorded in long-term memory, affecting the entire subsequent life of the child [12].

Next, we present a situation from the private practice of a practicing perinatal psychologist (I.M.) about a difficult pregnancy, which provides evidence that not only physical, but also psychological conditions of pregnancy affect the unborn child. The patient (let's conditionally call her Marina), who was placed in the perinatal center for preservation with signs of a nervous disorder, was 6 months pregnant. She was married. The first child, a 4-year-old boy, suffered from infantile cerebral palsy. The husband behaved very aggressively towards her, often came home drunk. Marina began to suspect her husband of infidelity. Against the background of unpleasant life situations, she began to have severe depression, which was accompanied by sleep and appetite disorders, and a constant feeling of fear and anxiety began to haunt her. The fear of being left alone with two children has led to intense regret about the current pregnancy. Marina was also diagnosed with the threat of termination of pregnancy. There was an urgent need to reduce the patient's stress level and the amount of negative information traumatizing the child. A perinatal psychologist began to work with her. The psychotherapy sessions gave their positive results. Marina realized that she could lose her child - the girl she was expecting. Gradually, she changed her attitude towards pregnancy. Three months later, Marina had a completely healthy baby girl. This case confirms the conclusion of the researchers that a mother's attitude towards her child is the most powerful factor that is decisive for her child.

In the development of the above judgments, the results of numerous studies on the influence of stress during pregnancy on the course of pregnancy and childbirth, as well as on the nature of the child's behavior as they grow up, deserve attention, providing evidence that psychological conditions, being transmitted by the body of a pregnant woman, affect the psychophysical further development of the child. For example, Inge and Hans Krenz note in their work on the impact of maternal depression that a depressed mother is a depressed child. "Babies born to mothers who experienced depression during the last trimester of pregnancy also show signs of depression" [20].

Gerald Blum in his scientific work "Psychoanalytic theories of personality" gives several psychological theories that consider the very beginning of human life, which, in our opinion, deserve attention. Thus, the

leading researcher of the role of the prenatal period in the development of personality, F. Grineukr, comes to the conclusion that the constitution, prenatal experience, childbirth and the situation immediately after birth are significant in the predisposition to anxiety. All reactions to discomfort Grineacreinterprets as evidence of the existence of a pattern, like anxiety, before birth. The pattern is activated by childbirth and the first postnatal experience. The result of strong influences can be a predisposition to psychological breakdowns in the future [16].

Psychoanalyst N. Fodor assigns an exclusive place to prenatal conditions and birth trauma, sees in them a biological basis that determines many forms of neurotic behavior. He believes that many maternal misfortunes can harm and weaken the child's body before birth, causing the beginning of postnatal life with some kind of disability.

The above is confirmed by the experiments of other scientists. Thus, prenatal psychologist, doctor of medical sciences Thomas Verney reports on adults, the cause of whose suffering was information about the events of the prenatal period preserved in the subconscious. One of these men was put into a hypnotic state with the suggestion of age. When it was the turn of the seventh month, his voice suddenly broke off, his face contorted with a grimace of horror. The woman's mother admitted that, being in a state of depression exactly in the seventh month of pregnancy, she tried to interrupt her physically [2].

The results presented in the study by V.M. Livshits, in which examples of the impact of some perinatal events on the personality traits of children and adults are given. "People who were unwanted children exhibit a variety of psychological characteristics. They seek to assert themselves, showing conflict, striving to stand out, to attract attention, they are prone to antisocial actions (hooligan behavior, entering criminal companies). Unwanted children retain feelings of hatred and rejection and express them with varying frequency and effect. They themselves, the family and society as a whole will suffer from this" [21].

Discussion. There is every reason to support scientists in their assertion that the presented observations seem to be very important for criminological research. With serious arguments, the authors of the study note that among persons convicted of murder and causing grievous bodily harm, there are many who are characterized by a state of tension, often close to paranoid. This tension is often promoted by the commission of violent actions, that is, such states are one of the essential elements of the internal psychological mechanism of criminal behavior" [3].

In this regard, the scientific provisions on the peculiarities of the psychology of the personality of the criminal, which are the causes of criminal behavior, presented in the early works of such scientists as Y.M. Antonyan, M.I. Enikeev, V.E. Eminov.

In particular, the authors argue that "in the early stages of a person's life, as a result of emotional rejection by parents, deprivation of parental affection and care, anxiety, anxiety, fear of losing oneself, one's "I'm", and one's position in life are formed in a child at the unconscious level.

The little man feels that his very right to existence has been questioned, he therefore fears non-existence and constantly expects hostile, even aggressive actions from others. These personal characteristics are consolidated in later life: at school, in educational and labor collectives, among comrades, in numerous everyday conflicts and difficult situations that begin to be perceived from specific, subjective positions". It is impossible to ignore the reasoned conclusion of the researchers that "in anxious individuals, the threat to life, biological or social, is capable of overcoming any moral barriers, more precisely, makes them neglect the requirements of legal and moral norms that regulate relations between people. Due to the specified personal characteristics and the lack of proper education, legal and moral norms are not perceived by such people" [5].

The above provisions allow us to support the point of view of researchers that these conditions can take "the beginning in the prenatal period or in the early stages of development in childhood, and then, due to unfavorable living conditions, can be realized in socially dangerous forms" [3].

In support of the above judgment, one cannot but cite the scientifically grounded conclusions presented in the research works of N.V. Malyutina "Influence of a child's unwillingness on suicidal behavior in adolescence and adolescence"[23, p.111-112] and D.L. Zelentsova "The influence of unwillingness to have a child on the formation of deviant behavior in adolescence" [19, p.116], showing that the relationship between mother and child during intrauterine development has a huge impact on the further mental state and development of a person.

In the course of the study (N.V. Malyutina), a sociological survey was conducted among students in Moscow schools (grades 8-11) for the presence of signs of suicidal behavior: the presence of certain thoughts, fantasies of desires. Of the 642 surveyed schoolchildren, 231 (1/3 of adolescents) answered positively. At the same time, 31 of them out of the respondents actually tried to commit suicide, and 200 people had

only suicidal thoughts, intentions, desires. In particular, conversations were held with mothers to clarify the circumstances of the life of the family in general and the mother herself during conception, pregnancy and the first years of life. The results of the study showed that only the parents of 15 children did not have mutual claims and reproaches to the child, and to each other during the conception of the child, gestation and childbirth. The parents of 216 children did not want a child and were not ready for it, of which 32 were attempted abortions. At the same time, a peculiarity was noticed: almost all children whose parents wanted to have an abortion tried to make a suicidal attempt.

As we can see, the results of the study showed a direct relationship between the unwillingness of a child at conception and suicidal manifestations in adolescence and adolescence. The reasons for such unwillingness were both objective (attempted abortion) and subjective factors: not wanting a child by gender, untimely birth, parents' desire to make a career, etc.

At the same time, the author makes a well-founded conclusion that this connection is not unambiguous and "depends both on the individual psychological characteristics of the personality (neuroticism, anxiety, character accentuation) and on the type of child's upbringing in the family". At the same time, the authors clarify that it is interfamilial relations and the type of upbringing that largely predetermines the child's attitude to parents, to others, to life in general and to himself. "By raising a child according to a certain type, parents can neutralize or, conversely, increase the influence of these negative factors on the formation of behavioral reactions in adolescents," - the researcher explains.

Research by D.L. Zelentsova also showed that it is the perinatal period of a child's life that determines the personal qualities of a person, as well as the nature of his behavior and actions in the future. The factors of the social environment, the author notes, act as modulators. In particular, during the analysis of medical and individual child development charts and the results of a survey of mothers of deviant adolescents, the author revealed a connection between the peculiarities of the course of the prenatal period and the formation of a tendency towards deviant behavior in adolescence.

According to the experimental data, the majority of adolescents with negative intrauterine experiences (98%) had tendencies to increased anxiety, aggressiveness, and experienced difficulties in adapting to the social environment. At the same time, in the study, the author also assigns an important role to the type of family education. Based on the data obtained, the conclusion is confirmed that when raising an unwanted child in a favorable family environment, in which the mother accepts and loves him, the tendency to form deviations in the adolescent's behavior decreases.

Conclusion. Summarizing the above, we note that perinatal psychology has opened an important veil. As we can see, today in perinatal psychology there are many studies proving the direct influence of factors acting on a child during intrauterine development, on his psychological characteristics in the future, respectively establishing the importance of a conscious and serious attitude to the birth of children.

It is difficult to overestimate the importance of mental processes affecting a child before birth for his entire subsequent life. The study of the factors acting on the child during the perinatal period of development is a necessary prerequisite for understanding the reasons leading to the formation of deviant behavior in him in later life.

The knowledge obtained as a result of research in the sphere of the influence of the perinatal period on the formation of a person's personality is of practical use in that it provides an opportunity to identify psychosomatic disorders in an infant during intrauterine development and, if necessary, take preventive measures aimed at improving the mental state of pregnant women. In this regard, the opinion of scientists on the expediency of "Prenatal" education of future parents for preparing young people for conscious motherhood and fatherhood deserves support [10].

Антонян Е.А.¹, Атагимова Э.И.²

¹ «О.Е. Кутафин атындағы Мәскеу мемлекеттік заң университеті» Федералдық мемлекеттік бюджеттік жоғары оқу орны, Мәскеу, Ресей;

² «Ресей Федерациясы Әділет министрлігі жанындағы құқықтық ақпарат ғылыми орталығы» федералдық бюджеттік мекемесі, Мәскеу, Ресей.
E-mail: atagimova75@mail.ru

ТҮЛҒАНЫҢ ДАМУЫН АНЫҚТАЙТЫН ФАКТОРЛАР: ЖАТЫРІШІЛІК (ПРЕНАТАЛЬДЫҚ) КЕЗЕҢ. ПЕРИНАТАЛДЫҚ КЕЗЕҢНІҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒАНЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ ДАМУЫНА ӘСЕРІ ТУРАЛЫ

Аннотация. Мақалада авторлар перинаталдық психология саласындағы көптеген зерттеулердің нәтижелерін талдап, адам психикасының қалыптасуындағы пренатальды кезеңнің маңыздылығын көрсетеді. Сондай-ақ, жарияланымның авторлары перинаталдық даму кезеңінде балаға әсер ететін факторлардың оның психикалық және жеке дамуының барлық кейінгі динамикасына тікелей әсері туралы дәлелдерді алғаш рет негіздейді.

Атап айтқанда, балалы болуды қаламау мен жасөспірім кезіндегі қоғамға жат мінез-құлық арасындағы байланыс туралы гипотеза дәлелденеді. Жұмыста пренатальды кезеңнің адамның жеке басының қалыптасуына әсері саласындағы зерттеулер нәтижесінде алынған білім, өмірдің пренатальдық кезеңінде оның өмірін қиындатуы мүмкін нәрестедегі психосоматикалық бұзылуларды анықтауға мүмкіндік беретіндігі және қажет болған жағдайда практикалық қолданыста екендігі атап өтілген. Жүкті әйелдердің психикалық денсаулығын жақсартуға бағытталған алдын-алу шаралары ұсынылды.

Сонымен қатар, жұмыста көрсетілген бақылаулар криминологиялық зерттеулер үшін өте маңызды болып көрінеді деген ғалымдардың пікірлерін қолдауға толық негіз бар. Зерттеу авторлары байыпты дәлелдермен кісі өлтіру және денсаулыққа ауыр зиян келтіру үшін сотталғандар арасында шиеленіс жағдайымен сипатталатын, көбінесе паранойяға жақын адамдар көп екенін атап өтті.

Зерттеушілердің жұмыста келтірілген тұжырымдары пренатальды кезеңдегі ананың орынсыз мінез-құлқы, стресс жағдайындағы эмоционалды реакциялары баланы босанғаннан кейінгі жағдайларының тек невроздар, мазасыздық, түрлі аллергиялар пайда болуына ғана әсер етіп қоймай, сонымен қатар, ақыл-ойының артта қалуы немесе патологияның басқа түрлеріне, криминологиялық маңызды салдарларға әкелуі мүмкін.

Бұл шиеленіске көбінесе зорлық-зомбылық әрекеттерін жасау ықпал етеді, яғни мұндай күйлер қылмыстық мінез-құлықтың ішкі психологиялық механизмінің маңызды элементтерінің бірі болып табылады.

Авторлар баланың перинаталдық даму кезеңінде әсер ететін факторларды зерттеу, кейінгі өмірде ондағы девиантты мінез-құлықтың қалыптасуына әкелетін себептерді түсінудің қажетті алғы шарты деген тұжырымға келеді.

Түйін сөздер: перинаталдық даму, жатыршілік даму, перинаталдық психология, тұлғаны қалыптастыру, тұлғаның психикалық дамуы, қоғамға жат мінез-құлық, болашақ баланың өміріне қауіп, аборт, бала көтеру кезеңіндегі әйелдің тәртібі.

Антонян Е.А.¹, Атагимова Э.И.²

¹ Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования «Московский государственный юридический университет имени О.Е. Кутафина», Москва, Россия;

² Федеральное бюджетное учреждение «Научный центр правовой информации при Министерстве юстиции Российской Федерации», Москва, Россия
E-mail: atagimova75@mail.ru

ДЕТЕРМИНАНТЫ РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ: ВНУТРИУТРОБНЫЙ (ПРЕНАТАЛЬНЫЙ) ПЕРИОД. К ВОПРОСУ О ВЛИЯНИИ ПЕРИНАТАЛЬНОГО ПЕРИОДА НА ПСИХИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ЛИЧНОСТИ

Аннотация. В статье авторами анализируются результаты многочисленных исследований в области перинатальной психологии, указывающих на важность внутриутробного периода в

становлении человеческой психики. Также авторами публикации впервые обосновываются доводы о непосредственном влиянии факторов, действующих на ребенка в перинатальный период развития на всю последующую динамику его психического и личностного развития.

В частности, аргументируется гипотеза о существующей связи между нежеланностью рождения ребёнка и асоциальным поведением в подростковом возрасте. В работе отмечается, что познания, полученные в результате исследований в сфере влияния перинатального периода на формирование личности человека, имеют практическую пользу тем, что на дородовой стадии жизни предоставляют возможность определения психосоматических расстройств у младенца, которые могут осложнить его жизнь, и при необходимости предпринять профилактические меры, направленные на улучшение психического состояния беременных женщин.

Также есть все основания поддержать учёных в их утверждении о том, что представленные наблюдения представляются весьма важными для криминологических исследований. С приведением серьезных аргументов авторы исследования отмечают, что среди лиц, осуждённых за убийства и причинения тяжкого вреда здоровью, немало таких, для которых характерно состояние напряжения, часто близкого к параноидальному.

Представленные в работе выводы исследователей дают все основание утверждать, что неадекватное поведение матери в предродовой период, её эмоциональные реакции на стрессы, которыми, насыщена наша жизнь, служат причиной не только огромного числа таких послеродовых состояний ребёнка, как неврозы, тревожные состояния, различные аллергии, отставание в умственном развитии или других форм патологии, но и могут иметь криминологически значимые последствия.

Этому напряжению нередко способствует совершению насильственных действий, т.е. подобное состояния представляют собой один из существенных элементов внутреннего психологического механизма преступного поведения».

Авторы приходят к выводу, что исследование факторов, действующих на ребенка в перинатальный период развития, является необходимой предпосылкой для понимания причин, приводящих к формированию у него отклоняющегося поведения в последующей жизни.

Ключевые слова: перинатальное развитие, внутриутробное развитие, перинатальная психология, формирование личности, психическое развитие личности, асоциальное поведение, угроза жизни не рождённого ребёнка, аборт, поведение женщины в период вынашивания ребёнка.

Information about authors:

Antonyan Elena Aleksandrovna – Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of Criminology and Criminal Execution Law of the Federal State Budgetary Educational Institution of Higher Education “Moscow State Law University named after O.E. Kutafina” Moscow, Russian Federation, E-mail: antonyaa@yandex.ru, <https://orcid.org/0000-0002-9965-3014>;

Atagimova Elmira Isamudinovna – Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, Senior Researcher of the Research Department of the Federal Budgetary Institution “Scientific Center for Legal Information under the Ministry of Justice of the Russian Federation”, Moscow, Russian Federation, E-mail: atagimova75@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-4353-9984>.

REFERENCES

- [1] Thomas VERNY M.D. (1981) «The Secret Life of the Unborn Child» with John KELLY. Dell, 1981.
- [2] Verny T.R. (1994) Womb Ecology / World Ecology: Talk delivered at 2 World Congress for Prenatal Education. Athens. Greece, 1994 May 14.
- [3] Antonyan Y.M., Konovalova I.A. (2017) Formation of personality in childhood and selfish criminal behavior of adolescents // Personality of the criminal. 2017, No. 2 (123). P.115-122 (in Russ.).
- [4] Antonyan Yu.M. (2013) Criminogenic influence on personality at the stage of early socialization // Lex Russica. 2013. No. 7. P. 735–741 (in Russ.).
- [5] Antonyan Y.M., Enikeev M.I., Eminov V.E. (1996) Psychology of the Criminal and Crime Investigation. - M., 1996. - 335 p. ISBN 5-7357-0120-7.
- [6] Antonyan E.A., Rybakova O.S. (2020) Blockchain technologies for security against cyber attacks. [Text] / E.A. Antonyan, O.S. Rybakova // The Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. – Almaty, 2020. No. 1’2020. P.21-26. ISSN 1991-3494.
- [7] Antonyan E.A., Baumshtein A.B. (2019) Psychological violence in the family as a threat to the safety of children // Problems of economics and legal practice. 2019. T.15.No. 4. P.86-89 (in Russ.).

[8] Atagimova E.I. (2017) The role of the institution of the family in the formation of morality and legal consciousness of the individual in the conditions of the modern information space of Russia // *Legal Informatics*. 2017. No. 2. P.18–27 (in Russ.).

[9] Atagimova E.I. (2019) Prevention of domestic violence against children: issues of legal regulation // In the book: *The Constitution of the Russian Federation and the modern legal order*. Conference materials: at 5 o'clock 2019, P.340–345 (in Russ.).

[10] Batuev A.S., Polyakova O.N., Novikova I.A. (2012) The role of prenatal psychology in the formation of conscious parenting // *Scientific notes of the St. Petersburg State Institute of Psychology and Social Work*. 2012. T. 17. No. 1. P.136-139 (in Russ.).

[11] Batuev A.S. (2008) At the origins of prenatal psychology // *Problems of personality development*. 2008. No. 1. P. 113–123 (in Russ.).

[12] Batuev A.S., Sokolova L.V. (1994) The doctrine of the dominant as a theoretical basis for the formation of the “mother-child” system // *Bulletin of St. Petersburg State University*. 1994. Ser. 3. Issue. 2. (No. 10). P. 82-102 (in Russ.).

[13] Bezrukova O. N., Samoilova E. A. (1999) The influence of socio-psychological risk factors on the reproductive health of women // *Psychophysiology of mother and child (Nervous system)*. SPb., 1999. Issue. 33. P.9-27 (in Russ.).

[14] Vartanyan G.A., Gorbatov S.V. (2017) The role of family and parent-child relations in the formation of the personality of adolescents with deviant behavior // *Family in the modern world: collection of proceedings of the All-Russian scientific and practical conference with international participation / Kursk: KSMU, 2017*. pp. 205–209 (in Russ.).

[15] Vintin I.A., Kuzmenko T.V. (2003) Development of perinatal psychology // *Engineering technologies and systems*. 2003. No. 3-4. P.45–55 (in Russ.).

[16] Gerald Blum (2009) *Psychoanalytic theories of personality [Text]: educational and practical guide / J. Blum; [trans. from English A.B. Havina]. - Moscow: Culture: Acad. Project, 2009. - 222 p. ISBN 978-5-902767-43-5*.

[17] Dmitrieva S.S., Panchenko L.L. (2009) Prenatal and perinatal influences on the psychophysical development of children. // *Collection of materials of an interregional scientific-practical conference with international participation / edited by Professor V.S. Chernyavskaya; Vladivostok State University of Economics and Service (June 25–27, 2009) - Vladivostok: VSUES Publishing House, 2009. P.111–113 (in Russ.)*.

[18] Dobryakov I.V. (2009) Psychoanalysis and perinatal psychotherapy // *Child and adolescent psychiatry // Russian psychiatric journal*. 2009. No. 6. P.81–86 (in Russ.).

[19] Zelentsova D.L. (2008) The influence of the unwillingness of having a child on the formation of deviant behavior in adolescence: dissertation ... candidate of psychological sciences: 19.00.07 / Moscow, 2008. - 144 p.

[20] Krenz, I., Krenz, H. (2003) Prenatal Relationships: Reflections on the Etiology of Personality Disorders // *Psychotherapy: A monthly peer-reviewed scientific and practical journal*. 2003. No. 8. P.25–34 (in Russ.).

[21] Livshits V.M. (2006) Perinatal psychology [Electronic resource] // *Scientific and popular psychology: history, theory, practice [2006]. / access mode: <http://www.psychology-online.net> / (date of access: 09/12/2020)*.

[22] Lipetskiy N.N. (2012) Influence of the prenatal period on human character / N.N. Lipetskiy // *Psychological sciences: theory and practice: materials of the I International scientific conference (Moscow, February 2012)*. Moscow: Buki-Vedi, 2012. P. 39–42 (in Russ.).

[23] Malyutina N.V. (2002) Influence of child unwillingness on suicidal behavior in adolescence and adolescence: Dis. ... Cand. psychol. Sciences: 19.00.07: Moscow, 2002. - 169 p.

[24] *Scientific concepts of the development of Russian legislation: monograph. 7th ed. add. and revised / S.E. Naryshkin, T.Ya. Khabrieva, A.I. Abramova and others; otv. ed. T.Ya. Khabrieva, Y.A. Tikhomirov; Institute of Legislation and Comparative Law under the Government of the Russian Federation. - M.: ID Jurisprudence, 2015. - 544 p. ISBN 978-5-9516-0743-0*.

[25] *The developing brain and environment / A.A. Volokhov, I.A. Shimko, O. N. Barsova and others; Resp. ed. E.A. Asratyan. - Moscow: Nauka, 1980. - 272 p.*

[26] Rostova O.S. (2016) Family education of minors is a priority direction of the state legal policy of the Russian Federation // *Legal informatics*. 2016. No. 3. P. 20–25 (in Russ.).

[27] Rybakov O.Y., Sitkova O.Y. (2009) Russian legal policy in the field of protecting the rights of orphans and children deprived of parental care. - Saratov, 2009. P.13-15 (in Russ.).

[28] Rybakova O.S. (2018) Support for motherhood and childhood in the Russian Federation: priorities of legislative regulation // In the collection: Main trends and prospects for the development of modern law materials of the annual International scientific conference in memory of Professor Felix Mikhailovich Rudinsky. 2018. P.358-362 (in Russ.).

[29] Kjell L., Ziegler D. (1992) Personality Theories: Fundamentals, Research and Application. 1992. P. 239-276.

ҚР ҰҒА АКАДЕМИКТЕРІНІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ

Юбилей-70 лет

КОРИФЕЙ ФИЛОСОФСКОЙ НАУКИ

У казахского народа много достойных сынов и дочерей, которыми по праву можно гордиться. И один из них корифей философской науки, академик НАН РК Нур Серикович Кирабаев. В эти дни вся философская общественность Казахстана, России отмечает 70-летний юбилей выдающегося учёного и мыслителя, крупнейшего представителя евразийской философской мысли и общественно- педагогического деятеля Н.С. Кирабаева.

Я давно знаю и знаком с научными работами академика НАН РК, доктора философских наук, профессора Кирабаева Нура Сериковича. Он видный учёный, гордость философской науки. Он окончил философский факультет МГУ им. Ломоносова (1974). Трудовую деятельность начинал в качестве младшего научного сотрудника Института философии и права АН Казахская ССР. Окончил аспирантуру по кафедре истории зарубежной философии МГУ (1978). Работает в системе высшего образования около 40 лет (Российский университет дружбы народов РУДН). Начиная с 1979 г.: ассистентом (1979-1981), старшим преподавателем (1981-1982), доцентом (1982-1988), зав. кафедрой философии (1988 -1992), зав. кафедрой истории философии (1992-1993), с апреля по август 1993 года зав. отделением философии, с 1993 по 1994- зам. начальника управление Ближнего и Среднего Востока МИД Республики Казахстан, 1994 и по настоящее время зав. кафедрой история философии, с 1996 г. декан факультета гуманитарных и социальных наук, с 2006 г.- проректор РУДН по научной работе.

Профессор Кирабаев Н.С.- известный, признанный специалист в мире по истории арабо-мусульманской философии. В области арабо-мусульманской философии он провел первое в российской, казахстанское и мировой историко-философской литературе комплексное исследование социальной философии мусульманского Средневековья, показав взаимосвязь философии и мусульманского права, раскрыв ключевую роль последнего в мусульманской идеологии. Мусульманское право при этом рассматривается как одна из первых форм теоретического знания, в рамках которого были сформулированы основные проблемы и методы гуманитарных наук на мусульманском Востоке. Большое внимание в своих научно-исследовательских работах он уделяет реконструкции парадигмы классической арабо-мусульманской философии, анализу формирования и функционирования политико-правовой культуры ислама, рассматривая мусульманское право как концепцию "сокральной" легитимности государства, показывая влияние политических доктрин на практику развития Арабского Халифата. В его работах дан развернутый и целостный научный анализ формирования и развития социальной философии восточного перипатетизма от учения о добродетельном городе аль-Фараби до концепции идеального государства Ибн-Рушда в духе идей "естественного права". Особое внимание при этом уделяется философии истории Ибн-Хальдуна и особенностям гуманистических традиций классической арабо-мусульманской философии. За последние годы им опубликованы работы по проблемам кросскультурного взаимодействия западных и восточных цивилизаций, в которых раскрываются проблемы открытости цивилизация к диалогу, вопросы устойчивости межкультурного диалога в процессе развития философского знания, а также по вопросам модернизации высшего образования в России, Евразии в контексте Болонского процесса.

Профессор Кирабаев Н.С. является одним из новаторов, пионеров, основоположников развития такого важного философское направления как философская компаративистика. В 1991 году на базе Российского университета дружбы народов, им был открыт Межвузовский центр по изучению

философии и культуры Востока, который в 2004 году был переименован Межвузовский центр гуманитарного образования по философской корпоративистике. В рамках этого центра было подготовлено более 30 кандидатов и докторов наук, около 50 монографий и сборников научных трудов и на его базе международных философских симпозиумах и методологических семинарах "Сагадиевские чтения" обсуждались проблемы философской компаративистики учёными более чем из 30 стран арабского Востока, Индии, ЮАР, стран Центральной Азии, Франции, Германии, США, Канады, Казахстана и ряда стран СНГ. Важное значение имеет его международная программа "Диалог цивилизации: Восток-Запад" в рамках которой проходят ежегодные конференции учёных России и Египта. За годы работы указанного центра по его инициативе и при личном участии было проведено 12 международных философских симпозиумов «Диалог цивилизации: Восток-Запад».

Профессор Кирабаев Н.С. опубликовал более 200 научных и учебно-методических работ, включая 10 монографии, 10 учебных пособий и разделов в учебниках. Его научные труды получали высокую оценку среди научной общественности в мире. Он подготовил 17 кандидатов и 3 докторов философских наук.

Профессор Кирабаев Н.С. внёс большой вклад в создание творческого, дисциплинированного, дружного коллектива отделения философии и факультета гуманитарных и социальных наук. При его непосредственном и активном участии была проведена большая работа по открытию новых специальностей "Социология", "Международные отношения", "Политология", "Государственное и муниципальное управление", "Искусство и гуманитарные науки" в РУДН. По инициативе его и при непосредственном его участии реализуются совместные магистерские программы по гуманитарным и социальным наукам с ведущими университетами Франции, Великобритании, Германии, Китая.

Большую работу профессор Кирабаев Н.С. ведёт как проректор по научной работе. Не случайно Российский Университет дружбы народов последние 10 лет занимает 3-4 места в рейтингах среди вузов и университетов РФ, а также достойно представлен в международных рейтингах. Уделяя большое внимание международному научному сотрудничеству, подготовке кадров высшей квалификации, особое внимание им уделяется повышению научного авторитета РУДН. Учёные РУДН активно сотрудничают с ведущими вузами Казахстана в научно-образовательной деятельности.

Академик Н.С. Кирабаев является главным редактором журнала "Вестник РУДН. Серия философия", председателем докторского Совета по философии, членом экспортного совета по философии, социологии и культурологии ВАК РФ и т.д. Надо подчеркнуть, что он внёс выдающийся вклад в развитии философской науки.

За активную научную и общественно-педагогическую деятельность он награждён 4 орденом и медалью, нагрудными знаками СССР, России и Казахстана, почётный профессор Евразийского национального университета им. Л.Гумилева.

В день 70-летнего юбилея хочется пожелать уважаемому Нуру Сериковичу крепкого здоровья, благополучия, счастья, дальнейших творческих успехов и всего наилучшего.

**Раушанбек Абсаттаров,
член-корреспондент НАН РК, доктор философских наук, профессор**

ПОДАРОК УЧЕНОГО ЮБИЛЕЮ РОДИНЫ

Недавно в Институте социальной экономики и финансов (г.Алматы) впервые в мировой науке был открыт новый научный Закон «О сохранении и комплексном развитии этносов посредством спасительной Гармонии на истинно духовной основе». Автором Открытия является академик Национальной академии наук Республики Казахстан Ураз Баймуратов, который посвящает его 30-летию Независимости Республики Казахстан. Об этом им было заявлено на одной научно-практической конференции.

В свое время, в конце 80-х годов прошлого столетия, он был разработчиком политико-экономической триады о Независимости нашей страны и других республик Советского Союза, переходе к рыночным отношениям и о введении национальной валюты «тенге».

Современная действительность показывает успешность развития нашего суверенного государства.

Координатор Института Г.Амирова

04.10.2021 г.

МАЗМҰНЫ

ЭКОНОМИКА

Адилбек Торекбек ҚОҒАММЕН БАЙЛАНЫС МАРКЕТИНГТІК КОММУНИКАЦИЯНЫҢ БӨЛІГІ РЕТІНДЕ.....	6
Батырбекова М.Б. КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІКТІ БАСҚАРУ САЛАСЫНДА ОРТАЛЫҚТАНДЫРЫЛМАҒАН ERP ЖҮЙЕСІН ҚОЛДАНУДЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ПАЙДАСЫН АРТТЫРУ.....	12
Есахметова Л., Мизанбекова С., Айтмуханбетова Д. АГРАРЛЫҚ СЕКТОРДЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ МЕН БАҒА СТРАТЕГИЯСЫНЫҢ БАСЫМДЫҚТАРЫ.....	21
Жагыпарова А.О., Бекболсынова А.С., Орозонова А.А., Булакбай Ж.М., Серикова М.А. ОРТАЛЫҚ БАНКТІҢ САНДЫҚ ВАЛЮТАСЫ: ТӘУЕКЕЛДЕРІ МЕН ЖАҒАНДАНУ ЖОЛДАРЫ.....	28
Жусупова А.К., Утибаева Г.Б., Утибаев Б.С., Ахметова Д.Т., Зенченко С.В. МАКРОЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРМЕН ҮШ ЖЫЛДЫҚ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ БЮДЖЕТ ПАРАМЕТРЛЕРІНІҢ ӨЗАРА БАЙЛАНЫСЫ.....	39
Камерова А.А., Шамуратова Н.Б., Қожабеков С.С., Курмангазина С.К., Муканова А.Б. КЕХС-МЕН ЕСЕПКЕ АЛУ КЕЗІНДЕ ӨНІМНІҢ (ЖҰМЫС, ҚЫЗМЕТ) БАҒАСЫН АНЫҚТАУҒА НЕГІЗДЕЛГЕН БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕП ЖҮЙЕСІН ДАМУ.....	48
Көкенова А.Т., Сабырова М.Е., Балабекова Д.Б., Лутфуллаева Р.А., Түлеева А.Ж. ӨҢІРЛІК ТУРИЗМДІ ТИІМДІ ДАМУДЫҢ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТЕТІГІН ӨЗЕКТЕНДІРУ ЖӘНЕ ӨЗІРЛЕУ.....	55
Момынова Б. «ҚАЗАҚ» (1913-1918) ГАЗЕТІНДЕГІ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ СӨЗДЕРДІҢ ҚОЛДАНЫСЫ.....	64
Новикова О.Ф., Азьмук Н.А., Панькова О.В. ЭКОНОМИКАНЫ ЦИФРЛАНДЫРУ АЯСЫНДА УКРАИНАНЫҢ ЕҢБЕК ӘЛЕУЕТІН ЖОҒАЛТУ ҚАУП.....	73
Нургалиева А.А., Кенжетева Г.К., Шафеева Л. А., Ахметова Д.Д., Бейсембина А.Н. МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ «ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҮКІМЕТ».....	82
Нұрұлы Е., Сансызбаева Г.Н., Ақтымбаева А.С., Сапиева А.Ж., Асипова Ж.М. ГЕНДЕРЛІК ТЕҢСІЗДІК – ӘЙЕЛ АҚЫЛМАНДАРЫНЫҢ ЖЫЛЫСТАУ СЕБЕБІНІҢ КӨРСЕТКІШІ МЕ? МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУДІҢ БЫҚТИМАЛ ШАРАЛАРЫ.....	90
Рамазанов А.А., Абдраш А.М., Читанова С.О. САЛАЛАРДЫҢ КЛАСТЕРЛІК ЭКОНОМИКАСЫ (ТУРИЗМ МЫСАЛЫНДА).....	100
Рахмонов А.Х. ЭБДҮ ЕЛДЕРІНЕН КЕЛГЕН ЕҢБЕК МИГРАНТТАРЫ АҚША АУДАРЫМДАРЫНЫҢ ТӘЖІКСТАНДАҒЫ ЖҰМЫС ОРЫНДАРЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА ӘСЕРІ.....	108

Рязанцев С.В., Рубан Л.С.
ДИЛЕММА: ГЛОБАЛИЗМ НЕМЕСЕ ЕГЕМЕНДІК, ТЕРМИНОЛОГИЯЛЫҚ ШЕКТЕУ ЖӘНЕ
АНАЛИТИКАЛЫҚ ТАЛҚЫЛАУ.....120

Пагашкова Е., Ниязбекова Ш., Маргацкая Г., Бұлақбай Ж.
ДАМУШЫ ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯ ЖАҒДАЙЫНДА ҚАРЖЫЛЫҚ ИННОВАЦИЯЛАР
МЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ РӨЛІ.....129

Тимченко Е., Полисчук Е., Цюпа О., Сушкова Е., Осадчий Е.
ТӘУЕКЕЛДІ БАҒАЛАУ МЕН САЛЫҚ ҚАРЫЗДАРЫН СЕГМЕНТАЦИЯЛАУ НЕГІЗІНДЕ САЛЫҚ
БОРЫШЫН ЭЛЕКТРОНДЫҚ БАСҚАРУ.....136

ҚҰҚЫҚТАНУ

Антонян Е.А., Атагимова Э.И.
ТҮЛҒАНЫҢ ДАМУЫН АНЫҚТАЙТЫН ФАКТОРЛАР: ЖАТЫРШІЛІК (ПРЕНАТАЛЬДЫҚ)
КЕЗЕҢ, ПЕРИНАТАЛДЫҚ КЕЗЕҢНІҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒАНЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ ДАМУЫНА ӘСЕРІ
ТУРАЛЫ.....146

Арабаев Р., Береналиева А., Мәжитов Б.
ҚАЗІРГІ ҚЫРГЫЗСТАН: ПАРЛАМЕНТТІК РЕСПУБЛИКАДАН ПРЕЗИДЕНТТІК КЕҢЕСКЕ
ДЕЙІН.....155

Богданова Е.Е.
АЗАМАТТЫҚ СОТ ІСІН ЖҮРГІЗУДЕ ГЕНЕТИКАЛЫҚ АҚПАРАТТЫ ҚОЛДАНУ
МӘСЕЛЕЛЕРІ.....162

Муханова А.Т., Айтмуханова Д.У., Ердешова Ж.И., Рыскулбекова Б.Р.
ЖОЛ-КӨЛІК ОҚИҒАЛАРЫНАН МҮЛІККЕ КЕЛТІРІЛГЕН ЗАЛАЛДЫ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУДІҢ
ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....168

Нестеров А.Ю.
КӨМЕЛЕТТІК ЖАСҚА ТОЛМАҒАН СОТТАЛУШЫЛАРДЫҢ НЕГІЗГІ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН
БОСТАНДЫҚТАРЫН ЖҮЙЕЛЕУ ЖӘНЕ НЕГІЗДЕУ: ЖАЗАЛАУ АСПЕКТІСІ.....177

Тоқтомбаева А.Ж., Тоқтобаев Б.Т., Қарабалаева С.Б.
СОТ БИЛІГІ ИНСТИТУТЫНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРІ.....185

САЯСАТТАНУ

Медведь В.А.
РЕСЕЙ МЕН ҚЫТАЙДЫҢ КӨШІ-ҚОН САЯСАТЫ: ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ
БАҒЫТТАРЫ.....191

Мчедлова Е.М.
ДАҒДАРЫСТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-МӘДЕНИ ПРОЦЕСТЕР МЕН ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫҢ
ДАМУЫНА ӘСЕРІ.....199

Тажикенова С.К., Тажбенова Г.Д., Мельдебекова А.Д., Булакбай Ж.М., Соловьева И.А.
ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУДЫ ДАМУҒА АРНАЛҒАН
БЮДЖЕТ ҚАРАЖАТЫН ПАЙДАЛАНУ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....205

ПЕДАГОГИКА

- Әшілова М.С., Бегалинов Ә.С., Бегалинова Қ.Қ.**
COVID-19 ПАНДЕМИЯСЫНЫҢ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ СТУДЕНТ ЖАСТАРДЫҢ ӘЛ-АУҚАТЫНА
ӘСЕРІ.....214
- Завыдивская Н.Н., Рымар О.В., Ханикянц О.В., Маланчук Ж.Ж., Соловей А.В.**
БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ САБАҚТАРЫНДА ОЙЫН
ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДАНУ.....222
- Сартов Ә.Қ., Есымханова З.К., Бельгибаева А.С., Абдрахманова А.У., Сайымова М.Д.**
ҚАЗІРГІ ЭКОНОМИКАДА ОҚЫТУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚҰРУ
ЖОЛЫ.....230
- Сейсекеева Н.Б., Исмаил Оуедраого, Рахметуллина М., Досмағамбетова Ж., Биссенбаева Ж.Н.**
ФРАНЦУЗ ТІЛІН ОҚИТЫН СТУДЕНТТЕРДІҢ АУЫЗЕКІ СӨЙЛЕУ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН
ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....236

ТАРИХ

- Аралбаева Р.К., Нурбосынова Л.С.**
АНТРОПОЦЕНТРИЗМ ҚАЗАҚТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ОЙЫНЫҢ НЕГІЗІ
РЕТІНДЕ.....243
- Шашаев Ә.Қ., Мрзабаева Р.Ж., Сүлеймен С.**
ҚАЗАҚСТАНДЫ ЗЕРТТЕУ ҚОҒАМЫ: ҚҰРЫЛУЫ МЕН ҚЫЗМЕТІНІҢ ТАРИХЫ.....250
- Федосеев Р.В., Богатырев Э.Д., Марискин О.И.**
XIX ҒАСЫРДЫҢ ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫНДАҒЫ АҚСҮЙЕКТІК САУДА-ӨНЕРКӘСІПТІК
КӘСІПКЕРЛІКТІҢ НЕГІЗГІ ҮЛГІЛЕРІ (ОРТА ЕДІЛ МАТЕРИАЛДАРЫ БОЙЫНША).....257

ФИЛОЛОГИЯ – ФИЛОЛОГИЯ - PHILOLOGY

- Алтыбаева С.М., Импости Г.Е.**
ҚАЗІРГІ МӘТІН ФИЛОСОФИЯСЫ: БАЯНДАУ ҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....265
- Муфтахутдинова Д.Ш., Батырхан Б.Ш.**
XX ҒАСЫРДЫҢ БАСЫНДАҒЫ ӘДЕБИ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ-ТАТАР
ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ.....271
- Нұрмолдаев С.Т., Саркулова Г.С., Досжан Р.К., Сомжүрек Б.Ж., Аимбетова У.У.**
ЛИНГВОМӘДЕНИ АСПЕКТЕГІ МӘДЕНИЕТ ҰҒЫМЫ.....277

ҚР ҰҒА АКАДЕМИКТЕРІНІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ

- Абсаггаров Р.**
ФИЛОСОФИЯ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ КОРИФЕЙІ.....285
- Амирова Г.**
ҒАЛЫМНЫҢ ОТАН МЕРЕЙТОЙЫНА ЖАСАҒАН СЫЙЫ.....287

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИКА

Адилбек Торекбек СВЯЗИ С ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ КАК ЧАСТЬ МАРКЕТИНГОВЫХ КОММУНИКАЦИЙ.....	6
Батырбекова М.Б. УВЕЛИЧЕНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ВЫГОДЫ ОТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ДЕЦЕНТРАЛИЗОВАННОЙ СИСТЕМЫ ERP В СФЕРЕ УПРАВЛЕНИЯ КОММЕРЧЕСКОЙ НЕДВИЖИМОСТЬЮ.....	12
Есахметова Л., Мизанбекова С., Айтмуханбетова Д. ПРИОРИТЕТЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ И ЦЕНОВОЙ СТРАТЕГИИ АГРАРНОГО СЕКТОРА.....	21
Жагыпарова А.О., Бекболсынова А.С., Орозонова А.А., Булакбай Ж.М., Серикова М.А. ЦИФРОВАЯ ВАЛЮТА ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКА: РИСКИ И ПУТИ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.....	28
Жусупова А.К., Утибаева Г.Б., Утибаев Б.С., Ахметова Д.Т., Зенченко С.В. ВЗАИМОСВЯЗЬ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ И ПАРАМЕТРОВ ТРЕХЛЕТНЕГО РЕСПУБЛИКАНСКОГО БЮДЖЕТА.....	39
Камерова А.А., Шамуратова Н.Б., Кожбеков С.С., Курмангазина С.К., Муканова А.Б. РАЗВИТИЕ БУХГАЛТЕРСКОЙ СИСТЕМЫ НА ОСНОВЕ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ (РАБОТЫ, УСЛУГ) В СООТВЕТСТВИИ С МСФО.....	48
Кокенова А.Т., Сабырова М.Е., Балабекова Д.Б., Лутфуллаева Р.А., Тулеева А.Ж. АКТУАЛИЗАЦИЯ И РАЗРАБОТКА ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА.....	55
Момынова Б.К. УПОТРЕБЛЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКИХ И ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИХ СЛОВ В ГАЗЕТЕ «КАЗАХ» (1913-1918).....	64
Новикова О.Ф., Азьмук Н.А., Панькава О.В. УГРОЗЫ ПОТЕРИ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦИАЛА УКРАИНЫ НА ФОНЕ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	73
Нургалиева А.А., Кенжетаетаева Г.К., Шафеева Л. А., Ахметова Д.Д., Бейсембина А.Н. «ЭЛЕКТРОННОЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО» В СИСТЕМЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	82
Нурулы Е., Сансызбаева Г.Н., Актымбаева А.С., Сапиева А.Ж., Асипова Ж.М. ГЕНДЕРНОЕ НЕРАВЕНСТВО – ФАКТОР ЖЕНСКОЙ УТЕЧКИ УМОВ? ВОЗМОЖНЫЕ МЕРЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ.....	90
Рамазанов А.А., Абдраш А.М., Читанова С.О. ЭКОНОМИКА ОТРАСЛЕВОГО КЛАСТЕРА (НА ПРИМЕРЕ ТУРИЗМА).....	100
Рахмонов А.Х. ВЛИЯНИЕ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ ТРУДОВЫХ МИГРАНТОВ ИЗ СТРАН ОЭСР НА ФОРМИРОВАНИЕ РАБОЧИХ МЕСТ В ТАДЖИКИСТАНЕ.....	108

Рязанцев С.В., Рубан Л.С.
ДИЛЕММА: ГЛОБАЛИЗМ ИЛИ СУВЕРЕНИЗМ, ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЕ РАЗГРАНИЧЕНИЕ
И АНАЛИТИЧЕСКАЯ ДИСКУССИЯ.....120

Пагашкова Е., Ниязбекова Ш.У., Маргацкая Е., Булакбай Ж.
РОЛЬ ФИНАНСОВЫХ ИННОВАЦИЙ И ФИНАНСОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УСЛОВИЯХ
РАЗВИВАЮЩЕЙСЯ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ.....129

Тимченко Е.1, Полищук Е., Цюпа О., Сушкова Е., Осадчий Е.
ЭЛЕКТРОННОЕ АДМИНИСТРИРОВАНИЕ НАЛОГОВОГО ДОЛГА НА ОСНОВЕ ОЦЕНКИ
РИСКОВ И СЕГМЕНТАЦИИ НАЛОГОВЫХ ДОЛЖНИКОВ.....136

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ

Антонян Е.А., Атагимова Э.И.
ДЕТЕРМИНАНТЫ РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ: ВНУТРИУТРОБНЫЙ (ПРЕНАТАЛЬНЫЙ) ПЕРИОД.
К ВОПРОСУ О ВЛИЯНИИ ПЕРИНАТАЛЬНОГО ПЕРИОДА НА ПСИХИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ
ЛИЧНОСТИ.....146

Арабаев Р., Береналиева А., Б. Мажитов
СОВРЕМЕННЫЙ КЫРГЫЗСТАН: ОТ ПАРЛАМЕНТСКОЙ РЕСПУБЛИКИ К ПРЕЗИДЕНТСКОМУ
ПРАВЛЕНИЮ.....155

Богданова Е.Е.
ПРОБЛЕМЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГЕНЕТИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ В ГРАЖДАНСКОМ
СУДОПРОИЗВОДСТВЕ.....162

Муханова А.Т., Айтмуханова Д.У., Ердешова Ж.И., Рыскулбекова Б.Р.
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ВОССТАНОВЛЕНИЯ УЩЕРБА ИМУЩЕСТВА, ПРИЧИНЕННОГО
ДОРОЖНО – ТРАНСПОРТНЫМИ ПРОИСШЕСТВИЯМИ.....168

Нестеров А.Ю.
СИСТЕМАТИЗАЦИЯ И ОБОСНОВАНИЕ ОСНОВНЫХ ПРАВ И СВОБОД
НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ ОСУЖДЕННЫХ: УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ.....177

Токтомбаева А.Ж., Токтобаев Б.Т., Карабалаева С.Б.
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ИНСТИТУТА СУДЕБНОЙ ВЛАСТИ.....185

ПОЛИТОЛОГИЯ

Медведь В.А.
МИГРАЦИОННАЯ ПОЛИТИКА РОССИИ И КИТАЯ: ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ И СФЕРЫ
ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ.....191

Мчедлова Е.М.
ВЛИЯНИЕ КРИЗИСА НА РАЗВИТИЕ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ ПРОЦЕССОВ И ЦЕННОСТЕЙ.....199

Тажикенова С.К., Тажбенова Г.Д., Мельдебекова А.Д., Булакбай Ж.М., Соловьева И.А.
ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ НА РАЗВИТИЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ В УСЛОВИЯХ
ЦИФРОВИЗАЦИИ.....205

ПЕДАГОГИКА

- Ашилова М.С., Бегалинов А.С., Бегалинова К.К.**
ВЛИЯНИЕ ПАНДЕМИИ COVID-19 НА САМОЧУВСТВИЕ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ
В КАЗАХСТАН.....214
- Завыдивская Н.Н., Рымар О.В., Ханикянц О.В., Маланчук Г.Г., Соловей А.В.**
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ
МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ.....222
- Сартов У.К., Есымханова З.К., Бельгибаева А.С., Абдрахманова А.У., Сайымова М.Д.**
НА ПУТИ СОЗДАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ОБУЧЕНИЯ
В СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ.....230
- Сейсекеева Н.Б., Исмаил Уэдраого, Рахметуллина М., Досмагамбетова Ж., Бисенбаева Ж.Н.**
ФОРМИРОВАНИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ У СТУДЕНТОВ,
ИЗУЧАЮЩИХ ФРАНЦУЗСКИЙ ЯЗЫК.....236

ИСТОРИЯ

- Аралбаева Р.К., Нурбосынова Л.С.**
АНТРОПОЦЕНТРИЗМ КАК ОСНОВА КАЗАХСКОЙ СОЦИАЛЬНО-ФИЛОСОФСКОЙ
МЫСЛИ.....243
- Шашаев Э.К., Мрзабаева Р.Ж., Сүлеймен С.**
ОБЩЕСТВО ИЗУЧЕНИЯ КАЗАХСТАНА: ИСТОРИЯ СОЗДАНИЯ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....250
- Федосеев Р.В., Богатырев Э.Д., Марискин О.И.**
ОСНОВНЫЕ МОДЕЛИ ДВОРЯНСКОГО ТОРГОВО-ПРОМЫШЛЕННОГО
ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА ВО ВТОРОЙ ПОЛОВИНЕ XIX ВЕКА (ПО МАТЕРИАЛАМ
СРЕДНЕГО ПОВОЛЖЬЯ).....257

ФИЛОЛОГИЯ

- Алтыбаева С.М., Импости Г.Е.**
ФИЛОСОФИЯ СОВРЕМЕННОГО ТЕКСТА: ОСОБЕННОСТИ НАРРАТИВНОЙ СТРУКТУРЫ....265
- Муфтахутдинова Д.Ш., Батырхан Б.Ш.**
КАЗАХСКО - ТАТАРСКИЕ СВЯЗИ В ОБЛАСТИ ЛИТЕРАТУРНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
В НАЧАЛЕ XX ВЕКА.....271
- Нурмолдаев С.Т., Саркулова Г.С., Досжан Р.К., Сомжурек Б.Ж., Аимбетова У.У.**
ПОНЯТИЕ КУЛЬТУРЫ В ЛИНГВОКУЛЬТУРНОМ АСПЕКТЕ.....277

ДОСТИЖЕНИЯ АКАДЕМИКОВ НАН РК

- Абсаттаров Р.**
КОРИФЕЙ ФИЛОСОФСКОЙ НАУКИ.....285
- Амирова Г.**
ПОДАРОК УЧЕНОГО ЮБИЛЕЮ РОДИНЫ.....287

CONTENTS

ECONOMICS

Adilbek Torebek PUBLIC RELATIONS AS A PART MARKETING COMMUNICATIONS.....	6
Batyrbekova M.B. INCREASE IN INVESTMENT BENEFITS FROM THE USE OF A DECENTRALIZED ERP SYSTEM IN THE FIELD OF COMMERCIAL REAL ESTATE MANAGEMENT.....	12
Yesakhmetova L., Mizanbekova S., Aitmukhanbetova D. PRIORITIES OF STATE REGULATION AND PRICING STRATEGY OF THE AGRICULTURAL SECTOR.....	21
Zhagyparova A.O., Bekbolsynova A., Orozova A.A., Bulakbay Zh.M., Serikova M.A. DIGITAL CURRENCY OF THE CENTRAL BANK: RISKS AND WAYS OF GLOBALIZATION.....	28
Zhussupova A.K., Utibayeva G.B., Utibayev B.S., Ahmetova D.T., Zenchenko S.V. INTERCONNECTION OF MACROECONOMIC INDICATORS AND PARAMETERS OF THE THREE-YEAR REPUBLICAN BUDGET.....	39
Kamerova A.A., Shamuratva N.B. , Kozhabekov S.S., Kurmangazina S.K., Mukanova A.B. DEVELOPMENT OF AN ACCOUNTING SYSTEM BASED ON THE DETERMINATION OF THE COST OF PRODUCTION (WORK, SERVICES) IN ACCORDANCE WITHIFRS.....	48
Kokenova A.E., Sabyrova M.E. , Balabekova D.B., Lutfullayeva R.A., Tuleyeva A.Z. UPDATING AND DEVELOPING AN ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM FOR THE EFFECTIVE DEVELOPMENT OF REGIONAL TOURISM.....	55
Momynova B.K. USE OF ECONOMIC AND SOCIO-POLITICAL WORDS IN THE NEWS PAPER "KAZAKH" (1913-1918).....	64
Novikova O.F., Azmuk N.A., Pankova O.V. THREATS OF LABOUR POTENTIAL LOSS IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF ECONOMY DIGITALIZATION.....	73
Nurgaliyeva A., Kenzhetayeva G., Shafeyeva L., Akhmetova D., Beisembina A. "ELECTRONIC GOVERNMENT" IN THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM.....	82
Nuruly Ye., Sansyzbayeva G.N., Aktymbayeva A.S., Sapiyeva A.Zh., Assipova Zh.M. IS GENDER INEQUALITY A FACTOR IN FEMALE'S BRAIN DRAIN? POSSIBLE MEASURES OF PUBLIC REGULATION.....	90
Ramazanov A., Abdrash A., Chitanova S. INDUSTRY CLUSTER ECONOMY (ON THE EXAMPLE OF TOURISM).....	100
Rakhmonov A.Kh. IMPACT OF REMITTANCES OF LABOR MIGRANTS FROM OECD COUNTRIES ON JOB CREATION IN TAJIKISTAN.....	108
Ryazantsev S.V., Ruban L.S. DILEMMA: GLOBALISM OR SOVEREIGNISM. THEIR DISTINCTION IN TERMINOLOGY AND ANALITICAL DISCUSSION.....	120

Patashkova E., Niyazbekova Sh., Margatskaya G., Bulakbay Zh. THE ROLE OF FINANCIAL INNOVATION AND FINANCIAL TECHNOLOGIES IN THE EMERGING DIGITAL TRANSFORMATION CONDITIONS.....	129
--	-----

Tymchenko O., Polishchuk Y., Tsiupa O., Sushkova O., Osadchy I. E-TAX DEBT MANAGEMENT BASED ON RISK ASSESSMENT AND TAX DEBTORS SEGMENTATION.....	136
---	-----

LAW

Antonyan E.A., Atagimova E.I. DETERMINANTS OF PERSONALITY DEVELOPMENT: INTRAUTERINE (PRENATAL) PERIOD. ON THE QUESTION OF THE INFLUENCE OF THE PERINATAL PERIOD ON THE MENTAL DEVELOPMENT OF THE INDIVIDUAL.....	146
--	-----

Arabaev R., Berenalieva A., Mazhitov B. MODERN KYRGYZSTAN: FROM PARLIAMENTARY REPUBLIC TO PRESIDENTIAL GOVERNMENT.....	155
---	-----

Bogdanova E.E. PROBLEMS OF THE USE OF GENETIC INFORMATION IN CIVIL PROCEEDINGS*.....	162
--	-----

Mukhanova A.T., Aitmukhanova D.U., Yerdeshova Zh.I., Ryskulbekova B.R. CURRENT ISSUES OF RESTORATION OF PROPERTY DAMAGE CAUSED BY ROAD ACCIDENTS.....	168
--	-----

Nesterov A.Yu. SYSTEMATIZATION AND SUBSTANTIATION OF THE FUNDAMENTAL RIGHTS AND FREEDOMS OF JUVENILE CONVICTS: THE PENAL ASPECT.....	177
---	-----

Toktombaeva A.Zh., Toktobaev B.T., Karabalaeva S.B. THEORETICAL LEGAL RESEARCH OF INSTITUTE OF JUDICIAL AUTHORITY.....	185
--	-----

POLITICAL SCIENCE

Medved V.A. MIGRATION POLICY OF RUSSIA AND CHINA: MAIN DIRECTIONS AND SPHERES OF INTERACTION.....	191
--	-----

Mchedlova E.M. THE IMPACT OF THE CRISIS ON THE DEVELOPMENT OF SOCIO-CULTURAL PROCESSES AND VALUES.....	199
---	-----

Tazhikenova S.K., Tazhbenova G., Meldebekova A.D., Bulakbay Zh.M., Solovyova I.A. FEATURES OF ASSESSMENT OF EFFICIENCY OF USE OF BUDGET FUNDS ON THE DEVELOPMENT OF HEALTHCARE IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION.....	205
--	-----

PEDAGOGY

Ashilova M.S., Begalinov A.S., Begalinova K.K. IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE WELL-BEING OF STUDENT YOUTH IN KAZAKHSTAN.....	214
---	-----

Zavydivska N.N., Rymar O.V., Khanikiants O.V., Malanchuk H.H., Solovey A.V. USING GAME TECHNOLOGIES ON THE LESSONS OF PHYSICAL CULTURE OF PRIMARY SCHOOLCHILDREN.....	222
--	-----

Sartov U.K., Yessymkhanova Z.K., Belgibaeva A.S., Abdrachmanova A.U., Saiymova M.D.
TOWARDS THE CREATION OF INNOVATIVE LEARNING TECHNOLOGIES
IN THE MODERN ECONOMY.....230

Seisekeyeva N.B., Ismael Ouedraogo, Rakhmetullina M., Dosmagambetova J., Bissenbayeva Zh.N.
FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS STUDYING FRENCH.....236

HISTORY

Aralbayeva R.K., Nurbossynova L.S.
ANTHROPOCENTRISM AS THE BASIS OF KAZAKH SOCIAL PHILOSOPHICAL IDEA.....243

Shashaev A.K., Mrzabayeva R.Zh., Suleimen S.
SOCIETY FOR THE STUDY OF KAZAKHSTAN: HISTORY OF ITS FORMATION AND
ACTIVITY.....250

Fedoseev R.V., Bogatyrev E.D., Mariskin O.I.
BASIC MODELS OF THE NOBILITY COMMERCIAL AND INDUSTRIAL ENTREPRENEURSHIP IN
THE SECOND HALF OF THE XIX CENTURY (ACCORDING TO THE MIDDLE VOLGA REGION
DATA).....257

PHILOLOGY

Altybayeva S.M., Imposti G.E.
PHILOSOPHY OF THE MODERN TEXT: THE FEATURES OF THE NARRATIVE STRUCTURE.....265

Muftakhutdinova D., Batyrkhan B.
KAZAKH - TATAR RELATIONS IN THE FIELD OF LITERARY EDUCATION IN THE BEGINNING
OF THE XX CENTURY.....271

Nurmoldayev S.T., Sarkulova G.S., Doszhan R.K., Somzhurek B.Zh., Aimbetova U.U.
THE CONCEPT OF CULTURE IN THE LINGUO-CULTURAL ASPECT.....277

ACHIEVEMENTS OF ACADEMICIANS OF NAS RK

Absattarov R.
THE CORYPHEE OF THE PHILOSOPHICAL SCIENCE.....285

Amirova G. THE
SCIENTIST'S GIFT TO THE ANNIVERSARY OF THE MOTHERLAND.....287

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www.nauka-nanrk.kz

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Редакторы: *М.С. Ахметова, А. Ботанқызы, Д.С. Аленов, Р.Ж. Мрзабаева*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 15.10.2021.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

8,5 п.л. Тираж 300. Заказ 5.